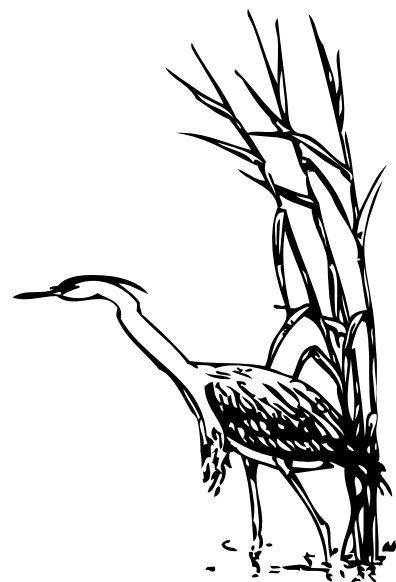

Beleidsplan 2015-2020

INHOUDSOPGAVE

- 2** Voorwoord
- 3** Stand van zaken
 - Beethovenkavel
 - RAI
 - Cocreatie en bruggen
 - Infrastructuur
 - Het park zelf
 - De Artsenijhof
 - Balans
- 5** Realisering van doelstellingen
 - Plan van aanpak
 - Ledenwerving
 - Zuidas en RAI
 - bescherming en onderhoud bestaande park
 - contacten met de overheid
 - monumentenstatus
 - communicatie
 - organisatie van activiteiten
 - Overige Prioriteiten
- 8** Achtergrond: Sterkte- en zwakte-analyse
 - a. Sterke punten
 - b. Zwakke punten
 - c. Kansen
 - d. Bedreigingen
- 9** Achtergrond: De Vereniging Vrienden van het Beatrixpark
 - Doel en middelen
 - Verantwoording
- 10** Achtergrond: De geschiedenis in een notendop
- 11** Tenslotte

Voorwoord

Wij, het bestuur van de vereniging, leggen in dit derde beleidsplan, 2015-2020, ten behoeve van onze leden en andere belangstellenden (beleidsmakers, politici, omwonenden, media) opnieuw onze overwegingen en doeleinden vast, met de bedoeling dat de lezer onze visie niet alleen kent, maar ook kan overnemen en helpen uitdragen.

Het eerste beleidsplan van de vereniging, dat de periode 2004 t/m 2008 omvatte, begon met de constatering dat er rond het Beatrixpark altijd wel wat te doen was. In 1972 was er de Floriade, die grote delen van het park een ander aanzien gaf, in de jaren '80 confisqueerde de RAI de prachtige zuidoost-hoek, in de jaren '90 kwam als compensatie daarvoor in de zuidwesthoek de zo geheten Natte Vallei.

Vanaf 2000 werden er plannen gemaakt voor enorme hoogbouw in de zuidwesthoek van het park (het Beethovenkavel), met als consequentie dat een groot deel van dezelfde Natte Vallei weer zou verdwijnen.

In het tweede plan, over de periode 2010-2014 schreven we het volgende: “ Ook aan de oostkant van het park zijn nieuwe bedreigingen: daar is de RAI bezig met plannen voor een giga-hotel van ca. 80 meter hoogte, te situeren bij het haventje in de Boerenwetering. Verder heeft de gemeente in het kader van de vervolgonwikkeling van het Zuidasgebied het voornemen aan de zuidkant van het park de kabels- en leidingenbundel van de Nutsvoorzieningen via een hoge (wandel)brug over de A10 heen te trekken, met aanlanding in de groene hoek achter de RAI.

Zo dreigde het park ingeklemd te raken tussen twee hoogbouwlocaties en een hoge leidingenbrug en daarmee zijn unieke landschapstijl geheel te verliezen.

Het besluit over het Dok is inmiddels door de landelijke politiek genomen.

In juni 2015 is na een uitgebreide raadpleging van bestuurscommissies en belanghebbenden (waaronder Parkenverenigingen) de Agenda Groen van de gemeente Amsterdam verschenen. Hierin wordt voor zowel de korte als de lange termijn een beeld geschetst van de wensen en afspraken van de gemeente met het openbare groen. Deze Agenda Groen was voor ons bestuur goede aanleiding onze eigen voorgaande beleidsplannen te herijken.

Er zijn bijvoorbeeld door de wethouder belangrijke uitspraken gedaan over evenementen (het beleid wordt geactualiseerd met oog voor de effecten op het groen en de bodemomstandigheden in de parken), over de balans in het gebruik tussen de parken en in de parken zelf, over het belang van burgerparticipatie en de financiering.

Amsterdam, september 2015

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Beatrixpark

LEESWIJZER

In dit plan schetsen wij eerst de huidige Stand van zaken met betrekking tot een aantal kernpunten (bijvoorbeeld ontwikkeling Beethovenkavel, infrastructuur, Artsenijhof).

In het daarna volgende Plan van aanpak geven wij een beeld van onze doelen, en hoe we die willen bereiken.

Voor wie meer wil weten is daarna toegevoegd:

- een analyse van de sterke en zwakke punten, en de kansen en bedreigingen;
- het profiel van de vereniging, en
- de historie van het Beatrixpark.

Stand van Zaken

Om een startpunt voor dit derde beleidsplan te bepalen geven wij de bestaande c.q. bekende stand van zaken weer alsmede de verschillende ontwikkelingen rondom en in het park, waar nodig aangevuld met resultaten uit de eerdere beleidsplannen.

Een paar kernpunten:

a. Beethovenkavel

- Het voornemen van de plannenmakers van Zuidas was van oudsher om de A-10 alsmede de trein-, en metrosporen even voorbij de RAI tot aan de VU ondergronds te brengen, het zogeheten Dokmodel. Daarbij zou het park over de A10 in zuidelijke richting worden doorgetrokken. Er werd aanvankelijk zelfs gedacht aan de wenselijkheid om ter hoogte van de Beethovenstraat een extra afslag door het park te laten lopen, maar dat idee is intussen verlaten. Mede als gevolg van de economische crisis moesten de aanvankelijke plannen voor het aan te leggen Dok sterk worden vereenvoudigd. Inmiddels hebben gemeente en rijk besloten dat het Dok in afgeslankte vorm doorgaat (dat wil zeggen de sporen blijven bovengronds en de A10 komt –korter- ondergronds) en is alvast begonnen met het verbreden van de A10. Het park zal de komende jaren blijvend hinder ondervinden van wegenbouw aan de zuidrand, waar ook nog eens een strook van wordt afgeknabbeld. Bezwaar maken hiertegen heeft weinig zin meer; wel proberen we zo veel mogelijk de hinder te verkomen en te beperken. Om dit te bereiken wordt voortdurend bij inspraakrondes gewezen op de noodzaak zuinig om te gaan met het groen. We zien ons hierin gesteund door de uitgangspunten van de Agenda Groen.
- In het Project- en Uitvoeringsbesluit Beethoven, dat een gebied in de uiterste zuidwesthoek van het Beatrixpark omvat (begrensd door A10, Beethovenstraat, Prinses Irenestraat en het oostelijke deel van de Natte Vallei), werd een bouwvolume aangegeven van 30.000 m² kantoren en 30.000 m² woningen met daarnaast ca. 27.000 m² voorzieningen, waaronder twee musea (een Designmuseum van 7.000 m² en een privaat museum van 10.000 m²) en nieuwbouw van het St. Nicolaaslyceum. Dit totaal is ruim 20.000 m² meer dan bij de start van de planning in 2004 werd aangekondigd. Inmiddels is duidelijk dat er één museum komt; de kantoren vorderen; woningen laten nog deels op zich wachten. De vereniging is, en zal worden gevraagd mee te praten over de inrichting van dit gebied rondom het nieuwe museum. Het streven is de relatie met bestuurders en Zuidas zodanig goed te houden, dat we ook daadwerkelijk gevraagd blijven worden mee te denken en dat naar ons geluisterd wordt. Een voorbeeld van het positieve effect hiervan is de komst van stenen banken van Social Sofa, die via bemiddeling van een Zuid-As bewoner geschonken worden door een goede-doel-organisatie (RCOAK) en waarbij de vereniging heeft mogen kiezen hoe de banken eruit zouden zien en waar ze komen te staan. Mèt logo van onze vereniging.
- De vereniging heeft zich destijds zonder succes verzet tegen de voortijdige bomenkap in het westelijke deel van de Natte Vallei. Later is een goede afspraak juridisch bij RvS afgedwongen over “just-in-time-kap”: er wordt op de Zuidas pas gekapt als er echt op hele korte termijn gebouwd wordt. Bij het Parkgebouwtje; in de Prinses Irenestraat is dit principe bij de bouw van de brug ook al toegepast. We zien toe op blijvend werken op deze manier.
- Het St. Nicolaaslyceum: de nieuwe school is gebouwd en al weer lang in gebruik; AkzoNobel en Stibbe zijn hun kantoren aan het bouwen; deze bedrijven blijken een goede Vriend van het park te zijn geworden; het is ook in hun belang dat de fietspaden logisch liggen; dat groen en water mooi worden en dat de aanleg van het Dok en de geplande nieuwbouw zo min mogelijk overlast geeft. Het bestuur houdt contact met beide bedrijven warm.
- Grenzend aan de gevel van de school zou langs de Prinses Irenestraat een gracht van ca. 15 meter breed worden aangelegd, die ging aansluiten op de zgn. Beethovenvijver. Wij voelden daar niets voor, maar gelukkig zijn de plannen voor een gracht in een diepe la verdwenen.

b. RAI

- In 2008 werden plannen gepresenteerd voor de bouw van een enorm hotel (800 bedden/600 à 800 kamers/ max. 85 meter hoog!) op de plaats van het huidige Strand Zuid naast het haventje in de Boerenwetering. Tegen dit voornemen heeft de vereniging formeel bezwaar gemaakt. In 2015 werd bekend dat er wel een hotel komt, maar niet aan het haventje. Het komt verder van het park, dichterbij de afrit/oprit van de A10 en de Europaboulevard (tussen station en RAI)
- Het bestemmingsplan RAI is onderwerp geweest van veel overleg en inspraak. Het leek erop dat de grens tussen RAI en

park plotseling het water was overgestoken naar de Artsenijhof. Protest hier tegen werd gehoord. Bewoners van de Prinses Irenebuurt hebben bij de Raad van State op een nieuw bestemmingsplan aangedrongen. We zullen de uitvoering van die bestemmingsplannen in de gaten houden.

c. Cocreatie en bruggen

Voor het geval de A10 in de komende decennia ooit nog ondergronds wordt gebracht, was het in de planning onvermijdelijk dat er een smalle brug voor kabels en leidingen over de snelweg wordt gebouwd. Er is gekozen voor een ondergronds (geboord) kabel- en leidingentracé onder de A10, dat ter hoogte van de achterzijde van de RAI door het park loopt. Wel is er een nieuwe (fiets-)brug gekomen aan de Prinses Irenestraat, waarin heel slim de kabels en leidingen in de brug zijn weggewerkt, en die zelf een kunstige aanblik biedt. Deze brug gaat over een nieuw stuk water en maakt deel uit van de uitwerking van de plannen van de "Cocreatie". Dit is een proces geweest van inspraak en deelname door ons en vele anderen aan de vormgeving van het nieuwe stuk Beatrixpark dat vrijkwam na de verhuizing van de school (als uitvoering van Groen voor Rood). Delen water worden zo met elkaar verbonden, met een betere waterkwaliteit als gevolg.

d. Infrastructuur

- Als gevolg van de geplande bouwactiviteiten in het Beethovenkavel werden en worden voortdurend fietsroutes verplaatst. De ligging van de fietspaden in dit gebied is onderwerp van strijd tussen veel partijen. Tot in de kranten zijn bijvoorbeeld meningen over het 'tunneltje' geformuleerd. Het bestuur heeft tenslotte besloten zich daarbuiten te houden en zich slechts te beperken tot advies over paden in het park zelf.

e. Het park zelf

- In het gemeentelijke rapport Verbetering Beatrixpark – Wensbeeld voor de toekomst (2004) is een aantal voornemens vastgelegd voor de toekomstige onderhoudsactiviteiten. Een groot deel daarvan is uitgevoerd: de beplanting rondom de grote vijver is vernieuwd, de bestrating van de grote speelweide is aangepast, de opknafbeurt van het Ereplateau is voltooid, de speeltoestellen bij het kinderbadje zijn grotendeels vervangen, de omgeving daarvan is opgeknapt en op diverse plaatsen in het park zijn informatieborden geplaatst. De ingangen zijn opgeknapt met hergebruikte materialen. Over de Grote Vijver is een nieuwe brug gebouwd, met hergebruik van hout uit de omgeving.
- Na jaren van protest (niet door onze vereniging) is eindelijk een prachtige parkgebouw verrezen bij het Kinderbadje. De vrijwilligers hebben er hun onderkomen, net als een bescheiden horeca-gelegenheid. Ook een vindhek, geschonken door het stadsdeel, en mét het reigerlogo, staat bij deze ingang. Bij deze ingang van het park start ook de nieuwe ingeplante Eikenboom-route, die onderdeel uitmaakt van een grotere eiken-groen-strook, richting Amstelpark. Wat ons betreft is dit deel van het park af!
- Het in opdracht van het stadsdeel Zuideramstel geschreven Beheerplan Beatrixpark, bedoeld voor de komende tien jaar, is in concept gereed en intussen door het bestuur van de vereniging (daarbij gesteund door enkele deskundigen) van commentaar voorzien. In opdracht van het Projectbureau Zuidas is een Quickscan Beatrixpark gemaakt waarmee beoogd wordt met name in het zuidelijke deel van het park in aansluiting op de hoogbouw van het Beethovenkavel diverse aanpassingen en verbeteringen te ontwikkelen. Beide stukken zijn, ook door het overgaan van het stadsdeel op bestuurscommissies, buiten beeld geraakt. Inhoudelijk komen de daarin genoemde zaken telkens aan de orde als het bestuur overlegt met bijvoorbeeld de mensen van Groen en Parken en van Zuidas.
- Een uitgebreid onderzoek naar de kwaliteit van de bodem voor bomen: "Groeiplaatsonderzoek Beatrixpark" met aanbevelingen, is een voorbeeld van hoe de kwaliteit ook in de toekomst in de gaten wordt gehouden.

f. De Artsenijhof

Vanaf eind maart tot begin november zijn al sinds 2000 elke dinsdagochtend en elke woensdagavond (tot het te donker wordt) onder auspiciën van de vereniging ruim 30 vrijwilligers bezig met het onderhoud van de medicinale kruidentuin, de Artsenijhof.

Sinds de winter van 2014/2015 wordt er ook dan zoveel mogelijk doorgewerkt. Wel met minder vrijwilligers. Die inzet scheelt aanmerkelijk in de hoeveelheid onkruid aan het begin van het voorjaar. De vrijwilligers worden gecoacht door een professional.

De bodemkwaliteit van de Artsenijhof blijft zorgelijk. Dat heeft te maken met de slechte verbinding tussen de oorspronkelijke bodem en de aangebrachte laag grond bij de aanleg van de Artsenijhof. Op ons verzoek worden nu regelmatig bodemmonsters genomen en aan de hand daarvan door het stadsdeel extra bijgemest en ieder jaar een laag compost toegevoegd. Op kosten van de vereniging is afgelopen jaar ook heel speciale champignonmest besteld en verwerkt door de vrijwilligers. Indien nodig zullen we dat de komende jaren herhalen (als cadeau van de vereniging).

Het stadsdeel denkt nu ook aan een jaarlijks beluchtingsplan van de Artsenijhof, (het zogenaamde ploffen). Het bestuur zal stimuleren dat het ook daadwerkelijk gebeurt.

Belangrijk punt van aandacht is ook de schaduwwerking van (te) hoog uitgegroeide bomen in en langs de randen van de Artsenijhof. Een kruidentuin gedijt alleen goed in de zon. In overleg met het stadsdeel zal er nogmaals gekeken worden naar een structureel kap en snoeiplan voor de komende jaren.

De nieuw aangelegde eikenroute langs beide kanten van de Hof gaat daar ook onderdeel van uitmaken.

g. Balans

Regelmatig zijn er initiatieven van anderen waarbij onze menig wordt gevraagd: mag er een hondenhardloopwedstrijd worden gehouden? We bieden jullie een One-minute-nacht-opera aan! Waar kan een Colorryn het beste plaatsvinden? Willen jullie een kunstwerk geplaatst krijgen? We gaan een film maken over het park, doen jullie mee? Onze leerlingen willen stage lopen! enzomeer. Bij elk van deze vragen overlegt het bestuur, waarbij we altijd voor ogen houden dat een activiteit het park niet mag schaden; dat de Monumentenstatus geëerbiedigd wordt, maar dat een park er ook is voor leuke dingen en om buiten te zijn. We zijn blij met de komst van de Pure Markt, die enkele malen per jaar op zondag plaatsvindt.

Die balans is soms moeilijk te vinden en het komt dan ook voor dat binnen het bestuur geen eenstemmigheid is. Dat is prima en we komen er altijd wel weer uit. Zo zijn we een weerslag van alle meningen van al onze leden, denken wij.

Die balans wordt ook genoemd in de Agenda Groen van de gemeente: voor alle parken onderling en binnen elk park dient een balans gevonden te worden tussen de wens voor evenementen aan de ene kant en de behoefte aan rust en natuur aan een andere kant.

Realisering van doelstellingen

1. Plan van aanpak

Het bestuursbeleid blijft onveranderd gericht op het realiseren en instandhouden van een parkleefmilieu van de hoogst mogelijke kwaliteit.

In de afgelopen jaren zijn er al wel degelijk belangrijke zaken bereikt. We noemen:

- het tegenhouden van de zgn. Derde Afslag van de A10 door het park
- de verwerving van de gemeentelijke monumentenstatus van het park (2005);
- de structurering van het zgn. Vier-seizoenen-overleg, zijnde het kwartaaloverleg met de afdeling Groenvoorzieningen over aan de orde zijnde (beleids)ontwikkelingen;
- de structurering van het twee-maandelijks overleg met de Dienst Zuidas;
- de subsidiëring door het toenmalige Stadsdeel Zuideramstel van het vrijwilligerswerk in de Artsenijhof, waar vrijwilligers al sinds 2000 het onderhoud van de (medicinale) planten verzorgen; continu overleg over de werkzaamheden hier;
- de ontwikkeling van een verzorgde, actuele website, verspreiding van digitale nieuwsberichten en van een full color halfjaarlijkse papieren Nieuwsbrief.
- Het regelen en betalen van naambordjes op de belangrijkste bomen.
- dank zij de gids van het IVN maandelijks wandelingen door park en Artsenijhof.

Waren we in 2004 nog gericht op allerlei voornamelijk praktische doelen en wensen, en in de periode daarna op verdergaande betrokkenheid bij het overheidsbeleid ten aanzien van het park, in de komende periode willen we ons ook weer meer op de vereniging zelf richten.

In de jaarlijkse ledenvergadering is de wens uitgesproken om veel aandacht te schenken aan ledenwerving. Dit is niet een doel op zich, maar een middel om als vereniging sterker te kunnen staan als er bedreigingen op het park afkomen.

Ledenwerving, eh nee, Vriendenwerving!

Het aantal leden van de vereniging daalt, zoals bij vrijwel elke vereniging in Nederland. Weliswaar zijn er jaarlijks enkele tientallen nieuwe aanmeldingen, maar evenzeer vallen er jaarlijks door natuurlijk verloop enkele tientallen af. De vereniging kent nu eenmaal een groot aantal senioren als leden.

In 2015 en 2016 zal uitbreiding van het aantal Vrienden het zwaartepunt zijn bij keuzes die het bestuur maakt. Dat er keuzes gemaakt moeten worden is niet te voorkomen: het bestuur bestaat uit vrijwilligers, die nu al veel tijd en energie in de vereniging steken. Een van de zes huidige bestuursleden heeft om die reden al vertrek aangekondigd. We zoeken daarom naar een manier om het werk wat te verdelen: gedacht wordt aan een stagiair die een communicatieplan kan maken voor die ledenwerving; studenten die dat kunnen uitvoeren; Vrienden – naast het bestuur – die een handje helpen.

Een heldere afspraak die gemaakt is en die hier van belang is: het ledenbestand van de vereniging zal niet uit handen gegeven worden; wij hebben onze leden die bescherming beloofd.

Ideeën zijn er ook over variatie van lidmaatschap; moet het wel Lid heten, en niet Vriend?; is Jeugd vriend een optie?

Daarnaast zal het bestuur doorgaan op de ingeslagen weg met betrekking tot:

Zuidas en RAI

De vereniging blijft - in de persoon van een of meer bestuursleden - deelnemen aan alle vormen van overleg en inspraak en probeert met heldere standpunten en initiatieven de aan de orde komende zaken te beïnvloeden.

Het bestuur zal erop toezien, dat de in de loop van de jaren met de gemeentelijke overheden, de Dienst Zuidas, de Zuidas-organisatie, te weten Rijk, gemeente en Provincie, (c.q. daarvoor in de plaats tredende rechtspersonen) of de RAI gemaakte afspraken of door hen gedane toezeggingen niet alleen naar de letter maar ook naar de geest worden uitgevoerd.

De afspraak Rood voor Groen – Groen voor Rood zal telkens worden getoetst op navolging en aan nieuwe politieke bestuurders worden gemeld.

Tegenhouden van alle ontwikkelingen rondom het Dok, met bijbehorende werkzaamheden beschouwt het bestuur als een Don Quichot-gevecht. Wel reëel is om te trachten de beschadiging en overlast zo minimaal mogelijk te laten zijn, door voortdurend overleg, contact en informatieoverdracht.

Bescherming en onderhoud bestaande park

Het park moet steeds zeer goed worden onderhouden: direct herstel van beschadigingen, ingrijpen bij schadelijke activiteiten, verwijderen van graffiti, schoonhouden van parkmeubilair en beelden, ledigen van prullenbakken, opruimen van zwerfvuil, e.d.; daarnaast uiteraard ook regelmatig schouwen, planmatig kappen en snoeien, tijdig doorsteken van duikers, vervangen van verdwenen bomen en andere gewassen, onderhoud en actualisering van de in 2008 geplaatste borden, e.e.a. als vastgelegd in het Beheerplan. En wij kunnen en zullen het niet vaak genoeg zeggen: Handhaving, handhaving!

Het bestuur blijft speciale aandacht en energie schenken aan de Artsenijhof. Deze kruidentuin maakt het Beatrixpark extra bijzonder en de groep vrijwilligers is een fantastisch visitekaartje van de Vrienden. We zijn blij dat de natuurvereniging IVN er tweemaandelijks wandelingen organiseert.

Een voorbeeld van concrete geslaagde actie ter bescherming: in 2015 is door middel van inspraak en overleg op ons verzoek de Artsenijhof op Koningsdag afgesloten geweest; dat zullen we nu elk jaar eisen.

Contacten met de overheid

De verantwoordelijkheid voor een en ander ligt bij de bestuurscommissie Zuid, in samenwerking met de Centrale stad/ Zuidas. Dat impliceert, dat het bestuur jaarlijks op beleidsniveau met het stadsdeel zo hard mogelijke afspraken moet zien te maken, niet alleen over handhaving en uitvoering maar ook over planning en kwaliteit.

Waar van overheidswege toegezegde acties uitblijven, zal worden gezien of de vereniging deze zelf ter hand kan nemen. Zo niet, dan zal daaraan op toereikend niveau via rappels, lobbyen, e.d., voortdurend worden herinnerd.

Monumentenstatus

De in 2005 verkregen gemeentelijke monumentenstatus biedt bescherming tegen plannenmakerij van de overheid of van derden binnen het oudste deel van het park. Eventuele pogingen daartoe stuiten immers op moeizame procedures, waarin wij volop gelegenheid hebben onze standpunten te laten horen. Maar waakzaamheid blijft geboden.

Communicatie

Een aantal plannen voor verbetering van de informatie over het Beatrixpark in de afgelopen jaren uitgevoerd: in 2005 verscheen het boekje “Het Beatrixpark – Kroniek van een Amsterdams Stadspark” en in 2012 een nieuwe versie van het Groene Boekje met een inventarisatie van de in de Artsenijhof aanwezige medicinale planten, struiken en bomen.

De door veel leden zeer gewaardeerde halfjaarlijkse “Nieuwsbrief” verschijnt sinds 2008 in full color, het aantal pagina’s is toegenomen, evenals het aantal vaste rubrieken.

Ook de website www.vriendenbeatrixpark.nl groeide uit tot een gedegen informatiebron die tevens functioneert als archief voor het bestuur en anderen. In 2013/2014 is de site geheel vernieuwd, waardoor nog makkelijker en meer op de actualiteit kan worden ingesprongen.

Een honderdtal Vrienden, waaronder perscontacten, krijgt regelmatig mails toegezonden. Nu gebeurt dat vanuit het hotmailadres; bezien wordt of dit efficiënter kan. Het bestuur heeft met succes bij de gemeente de domeinnaam beatrixpark@amsterdam.nl geclaimd.

De stad is bezig met het ontwerpen en plaatsen van nieuwe informatieborden.

Organisatie van activiteiten in het park

Bijzondere activiteiten in het park

De betrokkenheid van de vereniging bij bijzondere activiteiten in het park zal onverminderd doorgaan: de vogelexcursies, de bomen- en plantenwandelingen, de Pure Markt op zondagen zijn in de loop van de jaren tradities geworden. Er is ruimte voor nieuwe, kleinschalige initiatieven. Het bestuur acht het echter strijdig met het karakter van het park om daar grote dansfeesten o.i.d te (laten) organiseren.

Vrijwilligerswerk Artsenijhof

Vanaf eind maart tot begin november zijn al sinds het jaar 2000 elke dinsdagochtend en elke woensdagavond (tot het te donker wordt) onder auspiciën van de vereniging ruim 25 vrijwillig(st)ers bezig met het onderhoud van de medicinale kruidentuin (de Artsenijhof).

Zij worden gecoacht door een professional.

De bodemkwaliteit van de hof blijft zorgelijk. Op ons verzoek worden nu regelmatig bodemmonsters genomen, en aan de hand daarvan extra bijgemest.

2. Overige prioriteiten

De vereniging zal naast de hierboven vermelde punten bijzondere aandacht besteden aan:

- het tegengaan van allerlei ongewenste ontwikkelingen en situaties als:
 - vandalisme en moedwillige vernielingen
 - vervuiling, m.n. door scholieren
 - gemotoriseerd verkeer op de paden
 - graffiti op gebouwen, banken en ander parkmeubilair
 - honden in gebieden waar hun aanwezigheid niet is toegestaan
 - afmeren van boten aan de parkzijde Zuideramstelkanaal en Boerenwetering
- het vervangen van groen dat elders in het park verloren gaat,
- het voorkómen (en eventueel bestrijden) van alle vormen van bouwoverlast.
- het zsm bereiken van goede afspraken over een vroegtijdig planten van Groen voor Rood- voorzieningen. De vereniging

wil telkens (zoveel mogelijk in aansluiting op de aanvang van bouwplannen) het gekapte groen gecompenseerd zien door nieuwe aanleg, eventueel met een tijdelijke opslag van bomen en struiken in het park.

- duidelijkheid over planning en termijnen in de gemeentelijke besluitvorming
 - ledenwerving
 - het beeld van / voor Jakoba Mulder
 - de plaatsing van twee banken van Social Sofa
 - meer watertappunten
 - groene geluidsschermen tussen het park en de bouwwerkzaamheden bij de A10
 - bevorderen biodiversiteit

Achtergrond:

Sterkte- en zwakte-analyse

a. Sterke punten

- Het voortbestaan alsmede de verbetering van het park wordt door alle betrokken overheden onderschreven. Dat gegeven wordt nog versterkt door de status van gemeentelijk monument van het oudste deel van het park. Daarmee zijn de oorspronkelijke structuur en kwaliteit gewaarborgd.
- Lag het park tot 2010 enigszins aan de rand van het Stadsdeel Zuid recent is als gevolg van de hergroepering van de stadsdelen het park heel centraal komen te liggen in het nieuw gevormde stadsdeel Zuid, met bemoeienis van de Centrale Stad, via de Zuidas, waardoor het draagvlak voor behoud van het park sterk is verbreed en verbeterd.
- Het bestuurlijke overleg met het Stadsdeel Zuideramstel en het ambtelijke overleg met de Dienst Zuidas vindt als regel in goede sfeer en op basis van vertrouwen plaats. Hetzelfde geldt voor de contacten met de afdeling Groenvoorzieningen van Zuid.
- De vereniging heeft nog steeds menskracht en middelen ter beschikking om zich in voorkomende gevallen ook in geschillen, procedures, e.d. te laten horen.
- In Amsterdam zijn in het zgn. Parken-overleg verscheidene groen/verenigingen actief, die zich in voorkomende gevallen ook als pressiegroep(en) en overlegpartner manifesteren.

b. Zwakte punten

- Van belangenafwegingen in de gemeenteraad heeft de vereniging allengs de ervaring overgehouden dat commissievergaderingen, hoorzittingen en andere inspraakprocedures er veelal louter voor de vorm zijn en niet voor de inhoud.
- Het contact dat met individuele ambtenaren is opgebouwd staat onder druk door de komst van de bestuurscommissies en snijden in het ambtenaren-budget. Er is veel wisseling van de wacht, waardoor wij telkens opnieuw een band moeten opbouwen met de gemeentelijke ambtenarij. Dit komt de kennis en de continuïteit van de belangen van de vereniging niet ten goede.
- In de Agenda Groen wordt het Beatrixpark nergens met name genoemd. Wij vrezen dat dit een blinde vlek is.
- De exacte m2-gegevens van de afspraak Rood voor Groen – Groen voor Rood zijn nog steeds niet bindend vastgelegd. Dit betekent dat het moeilijk is de grenzen te verdedigen.

c. Kansen

- In het gemeentelijke beleid kan als verlengstuk van de Zuidas-ambities op de huidige locatie een goed geoutilleerd park niet ontbreken.
- Het gestructureerde overleg dat de diverse gemeentelijke organen met onze vereniging voeren is ook voor de gemeente belangrijk. We krijgen altijd de gelegenheid pro-actief mee te denken.
- De (krediet)crisis heeft geleid tot herbezinning bij de bouwers en ook tot vermindering van het bouwvolume van de aan het park grenzende projecten.
- In Agenda Groen worden andere Amsterdamse parken met name genoemd als locatie voor grotere evenementen.

d. Bedreigingen

- De enorme hoogbouw, alsmede de tunnelingang van de A10-noord, die zowel in de zuidwesthoek (Beethovenkavel) als aan de oostkant (RAI) zijn gepland, zal het karakter en de beleving van het park definitief aantasten.
- Dat het Convict, waar thans restaurant As zich bevindt een beschermde status heeft gekregen betekent dat ook die grens bebouwd blijft, in plaats van Groen of Blauw te worden. Wel zal ca. 600 m2 groen als compensatie aan het park moeten worden toegevoegd.
-
- Bouwactiviteiten aan de nieuwe grenzen van het park kunnen gemakkelijk leiden tot herziening van de in het Project- en Uitvoeringsbesluit vastgelegde afspraken over het verbod van bouwverkeer, opslagruimte, parkeren, e.d., in het park tijdens de bouw.
- Ook dreigt het park onderwerp te worden van ontheffingenbeleid voor voertuigen (musea, theehuis, evenementen, e.d.).
- Bij het veranderen van de vluchtstroken in spitsstroken op de A10 zal m.n. in de spits het vracht- en andere verkeer gedwongen worden uiterst rechts te rijden, dus veel dichters langs de lage en ondeugdelijke geluidsschermen; dat zal leiden tot meer stank en lawaai in het park. Ook de aanleg zal voor veel overlast zorgen.
- Bij het ondergronds brengen van de A10 zal het park jarenlang grenzen aan een diepe bouwput, met alle risico's van ongeoorloofd gebruik van park(delen) en paden..
- Een nieuw Amsterdams Evenementenbeleid is in de maak. Daarbij worden vergunning vanaf 2016 vanuit de centrale stad gegeven. Dit brengt het risico mee dat dit ambtenaren zijn die de lokale situatie onvoldoende kennen. Het huidige kleinschalige en persoonlijke overleg bij aanvraag van een vergunning verdwijnt dan.

Achtergrond:

De Vereniging Vrienden van het Beatrixpark

De Vereniging Vrienden van het Beatrixpark werd op 4 december 1981 opgericht door een aantal buurtbewoners, die voorzagen dat de aan de orde zijnde uitbreiding van de RAI en de daarop volgende planning van het WTC een aanslag op het park zouden (kunnen) betekenen. Het tekende zich immers af dat het park geheel of gedeeltelijk ten prooi zou vallen aan bebouwing en/of de aanleg van parkeervoorzieningen. Men vreesde voor een snelle verloedering en wilde zich daartegen met alle macht verzetten. Het initiatief sloeg aan en diverse acties volgden. De bouw van de Parkhal kon niet meer worden tegengehouden, maar verdere uitbreiding van de RAI en andere bebouwing in het park is tot de komst van de Zuidas niet meer serieus aan de orde geweest. Het park bleef sindsdien -weliswaar in verkleinde opzet- bestaan en de kans dat het park opgeheven zal worden is thans uitgesloten.

De vereniging is erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). (giften aan een ANBI zijn voor de belasting aftrekbaar). De vereniging telde begin 2015 circa 1100 leden. Een bestuur bestaande uit 6 personen van vrijwilligers behartigt de dagelijkse zaken.

Doel en middelen

De vereniging stelt zich ten doel: "het bevorderen van het leefmilieu in Amsterdam. Zij richt zich daarbij in het bijzonder op het Beatrixpark en omgeving en op de daar aanwezige flora en fauna".

De vereniging wil door middel van haar statuten dit doel onder meer bereiken door:

- het geven van voorlichting;
- het organiseren van manifestaties, zoals parkconcerten, groenexcursies, picknicks, e.d.;
- het tegengaan van activiteiten, voor zover die beogen parkeergelegenheid, wegeaanleg of bebouwing e.d. te realiseren in het Beatrixpark en aangrenzende groengebieden;
- het organiseren van jeugdactiviteiten.

Om recht te doen aan deze doelstellingen onderneemt/ondersteunt de vereniging via het bestuur onder meer de volgende activiteiten:

a. belangenbehartiging

- overleggen met gemeente c.q. bestuurscommissie (voorheen stadsdeel) en Dienst Zuidas inzake allerlei facetten van planning, uitvoering en beheer;
- lobbyen bij beleidmakers, e.d.;
- samenwerken met andere organisaties (bijv. Parkenoverleg, buurtverenigingen, Natuur- en milieuteams)
- PR en communicatie over actuele onderwerpen;
- informeren en (in voorkomende gevallen) polsen van de achterban;
- signaleren van ongewenste situaties in het park;
- inschakeling van deskundigen in bijzondere gevallen;
- eventueel voeren van rechtsgedingen

b. organisatie bijzondere zaken:

- manifestaties (zelden) excursies (i.s.m. het IVN), en dergelijke;
- jubileumfeest; herdenking bijzonder personen;
- contact zijn voor externen (Vindhekk; Social Sofa; bedrijven in het park; Media);
- verkrijging van (waarderings)subsidies t.b.v. vrijwilligerswerk;
- werving vrijwilligers.
- c. uitvoeren van werkzaamheden in het park
- de Vrijwilligers: onderhoud van de Artsenijhof;
- incidentele schoonmaakacties

d. ondersteunen van culturele acties

- fotografen of filmers die het park als onderwerp hebben;
- plaatsing van beelden in het park

Verantwoording

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af in de algemene ledenvergadering aan de hand van schriftelijke rapportages, jaarstukken en financiële gegevens, die gewoonlijk via de Nieuwsbrief die twee keer per jaar verschijnt worden gepubliceerd.

Voorts biedt het bestuur via de website van de vereniging (www.vriendenbeatrixpark.nl) uitgebreide informatie over het park en zijn omgeving in de ruimste zin, zoals historische achtergronden, diverse (verwijzingen naar) documentatie, een fotoarchief, e.d. Tevens worden de leden en andere belangstellenden via de website op de hoogte gehouden van actuele zaken; dit gebeurt ook via e-mails en links op de website naar andere – voor het park belangrijke – organisaties.

Achtergrond:

De geschiedenis van het Beatrixpark in een notendop

Het Beatrixpark is in de periode 1936-1938 als werkverschaffingsproject aangelegd naar het ontwerp van de in de regio Amsterdam legendarische mejuffrouw Jakoba H. Mulder van de gemeentelijke dienst Stadsontwikkeling. Het park strekte zich in eerste instantie uit vanaf het Scheldeplein tot aan de (pas na de Tweede Wereldoorlog daadwerkelijk) verlengde Beethovenstraat.

Vanaf 1958, toen de nieuwe RAI gebouwd werd, besloeg het park het gebied tussen het oostelijke deel van de Prinses Irenestraat, de Beethovenstraat (achter de oostelijke strokenbouw van de Cornelis Dopperkade), het Zuideramstelkanaal, de villa's van de Diepenbrockstraat, de Boerenwetering en het RAI-Congrescentrum.

In 1972 werd het park onderdeel van de Floriade. Een groot aantal Floriade-elementen werd nadien gehandhaafd en enkele daarvan zijn ook nu nog aanwezig: de Artsenijhof, het klinkerpad in de grote speelweide, de kastanjering met palissade rond de grote vijver, het Ereplateau en de (nog te renoveren) paviljoentjes.

Ondanks hevige protesten uit de buurt kreeg de RAI aan het begin van de jaren '90 van het stadsbestuur toestemming voor de bouw van de Parkhal in het aantrekkelijke zuid-oostelijke deel van het park. Verscheidene bijzondere restanten van het Floriade-

projekt gingen toen alsnog verloren. De rustieke Groene Zoom naar het Amstelpark is sindsdien verworpen tot een aan- en afvoerroute van de Parkhal, met een fietspad ernaast.

Ter compensatie van het verloren gegane deel werd in 1993 een braakliggende strook tussen A10, Beethovenstraat en St. Nicolaaslyceum aan het park toegevoegd: de Natte Vallei.

Deze Natte Vallei is inmiddels grotendeels drooggelegd en deels bebouwd. Er zijn plannen voor nog meer bebouwing. Hier geldt overigens wel de afspraak: wat er van het park af gaat, wordt weer gecompenseerd (Rood voor Groen / Groen voor Rood). Daarbij zal soms voor Groen ook Blauw ingevuld worden, iets wat wij aanvankelijk wel, maar nu niet langer onoverkomelijk vinden. Blauw kan niet meer ineens toch bebouwd worden en de randen van water voegen ook toe aan een park en biedt kansen voor flora en fauna.

Het park ligt op opgespoten grond en heeft daarom voor Amsterdamse begrippen een bijzondere vegetatie. Het oudste deel is ontworpen als een Engels landschapspark waarin heuveltjes, vijvers, beekjes en kronkelige paden zijn aangelegd. Het omvat een zeldzaam bomenbestand dat veel belangstellenden trekt. Bovendien huizen er diverse bijzondere soorten vogels en vlinders.

Het Beatrixpark is - mede als gevolg van zijn wat afgelegen situering - altijd een rustig stadspark geweest, waarvan het oude deel als een parel in het Amsterdamse parkenbestand wordt gewaardeerd. In 2005 besloot de gemeente dit deel als gemeentelijk monument aan te wijzen.

Door de enorme ontwikkeling van de Zuidas met de daarbij behorende komst van een Dok en uitbreiding van de A10, is die rust, nu zeker, aan de randen ver te zoeken. Ook de doorgaande fietsroutes worden veel intensiever gebruikt. Des te belangrijker is het daarom de balans te zoeken en behouden tussen de levendige randen en het rustige oude deel.

Tenslotte

Betrokkenheid

Het bestuur legt via de jaarstukken, de Nieuwsbrieven en de website steeds verantwoording af van het beleid en de activiteiten. De indruk bestaat dat de leden het wel eens zijn met dat beleid en alles wat daar verder bij kijken komt. Toch heeft het bestuur regelmatig de behoefte om van de leden te vernemen welke zaken zij missen of toegevoegd willen zien. Ook dat wordt daarom een vast agendapunt voor de jaarvergadering.

Uiteraard hoeft u met uw opmerkingen en ideeën niet te wachten tot de eerstvolgende jaarvergadering. Wellicht geeft dit beleidsplan u nu al aanleiding contact met het bestuur op te nemen. Of een bezoek aan het park...!

Amsterdam, oktober 2015

Het bestuur:

Barbara Van Helden-Pathuis, Joep Hesseling, Mirjam Louisse , Elodie Luinge, Marleen Munniksmā en Anne-Mariken Raukema

Vereniging Vrienden van het Beatrixpark

site: www.vriendenbeatrixpark.nl

contact: beatrixpark@hotmail.com of vrienden@beatrixpark.amsterdam